

Odpowiedzi na zarzuty wobec Akademii Kopernikańskiej, które zostały sformułowane na posiedzeniu Komisji Edukacji i Nauki w dniu 17 czerwca 2026 r.

Sylwia Bielawska (KO):

Zarzuty

- **„Większość budżetu Akademii Kopernikańskiej idzie na wynagrodzenia osobowe (98%)”**

Odpowiedź:

Ministerstwo Nauki podjęło decyzję o drastycznym i celowym zmniejszeniu finansowania Akademii na rok 2025 o ponad 14 milionów złotych na działania statutowe, co sprawiło, że w jej budżecie pozostały jedynie niezbędne koszty, których ustawowo nie można zredukować. Podobnie rzecz się miała z budżetem na 2024 rok, kiedy to w całości zablokowano celowe środki budżetowe dla Akademii. To całkowite zablokowanie środków na statutowe działania celowe zmusiło instytucję do wstrzymania kluczowych zadań nałożonych ustawą, w tym – co najważniejsze - wypłat przyznanych, konkursowo, grantów badawczych. Obarczanie Akademii winą za proporcje budżetowe, które są bezpośrednim i wymuszonym skutkiem politycznych cięć nałożonych przez Ministerstwo, jest cyniczną manipulacją.

- **„Akademia Kopernikańska nie ma sukcesów”**

Odpowiedź:

Nie przystoi postowi RP składać fałszywe świadectwo, gdy informacje o działaniach Akademii są publicznie dostępne.

Mimo tego sposobu działania ministrów Wieczorka, a potem Kulaska, Akademia zrealizowała w 2025 roku dużą ilość przedsięwzięć:

- a) Popularyzacja wiedzy o M. Koperniku poprzez wykład oraz przekazanie wystawy „Mikołaj Kopernik – pielgrzymka do gwiazd” w ośrodkach Polonii na Litwie:

- <https://akademiakopernikanska.gov.pl/dom-kultury-polskiej-w-wilnie/>
- <https://akademiakopernikanska.gov.pl/centrum-kultury-w-solecznikach-11-02-2025-r/>

- b) Nawiązanie współpracy z Uniwersytetem Technicznym w Rydze:

<https://akademiakopernikanska.gov.pl/ryski-universytet-techniczny-13-02-2025-r/>

- c) Audycja radiowa o życiu i dorobku Mikołaja Kopernika na podstawie wystawy pt. „Mikołaj Kopernik – pielgrzymka do gwiazd” forma **obchodów 552 rocznicy urodzin patrona** (12 odcinków od 20.02.2025 do 8.05.2026):

Ugruntowanie współpracy z rozgłośnią Radia Niepokalanów:

- <https://akademiakopernikanska.gov.pl/zaciesnienie-wspolpracy-akademii-kopernikanskej-z-radiem-niepokalanow/>

odcinki audycji:

- 1-<https://akademiakopernikanska.gov.pl/19-lutego-552-rocznica-urodzin-mikolaja-kopernika/>
- 2-<https://akademiakopernikanska.gov.pl/mikolaj-kopernik-historia-rodu-opowiada-prof-grzegorz-gorski/>
- 3-<https://akademiakopernikanska.gov.pl/zapraszamy-na-trzeci-odcinek-serii-radiowej-mikolaj-kopernik-pielgrzymka-do-gwiazd-na-antenie-radia-niepokalanow/>

- 4-<https://akademiakopernikanska.gov.pl/serdecznie-zapraszamy-na-czwarty-odcinek-serii-radiowej-mikolaj-kopernik-pielgrzymka-do-gwiazd-na-antenie-radia-niepokalanow/>
- 5-<https://akademiakopernikanska.gov.pl/peregrynacje-akademickie-mikolaja-kopernika-zapraszamy-na-audycje-radiowa/>
- 6-<https://akademiakopernikanska.gov.pl/peregrynacje-akademickie-mikolaja-kopernika-padwa-zapraszamy-na-audycje-radiowa-2/>
- 7- <https://akademiakopernikanska.gov.pl/mikolaj-kopernik-w-sluzbie-panstwu-i-kosciolowi-lidzbark-warminski/>
- 8,9-<https://akademiakopernikanska.gov.pl/mikolaj-kopernik-nie-tylko-astronom-olsztynskie-slady-wielkiego-uczonego/>
- 10-<https://akademiakopernikanska.gov.pl/mikolaj-kopernik-pod-niebem-fromborka/>
- 11-<https://akademiakopernikanska.gov.pl/mikolaj-kopernik-dziedzictwo/>
- 12-<https://akademiakopernikanska.gov.pl/akademia-kopernikanska-ksztalcenie-przyszlych-kopernikow/>

Cała audycja: <https://akademiakopernikanska.gov.pl/obchody-urodzin-mikolaja-kopernika/>

c) Popularyzacja edukacji astronomicznej - wizyta w Planetarium i Obserwatorium Astronomicznym w Grodzisku Mazowieckim:

<https://akademiakopernikanska.gov.pl/relacja-z-wizyty-sekretarza-generalnego-akademii-kopernikanskiej-w-grodzisku-mazowieckim/>

d) Przekazanie wystawy „Mikołaj Kopernik – pielgrzymka do gwiazd” dla rozgłośni Radio Niepokalanów:

<https://akademiakopernikanska.gov.pl/wizyta-przedstawicieli-akademii-kopernikanskiej-w-radiu-niepokalanow-2/>

e) Publikacja pokonferencyjna: „Mikołaj Kopernik, Ferrara i uniwersytety w Renesansie: studenci, wykładowcy, dziedzictwo”:

<https://akademiakopernikanska.gov.pl/publikacja-pokonferencyjna-mikolaj-kopernik-ferrara-i-uniwersytety-w-renesansie-studenci-wykladowcy-dziedzictwo/>

f) Otwarte wykłady członków Akademii Kopernikańskiej Szlakiem Mikołaja Kopernika i przekazanie, do trzech szkół i Muzeum we Fromborku, wystawy „Mikołaj Kopernik – pielgrzymka do gwiazd”:

- Przystanek Lidzbark Warmiński /maj 2025:

<https://akademiakopernikanska.gov.pl/szlakiem-mikolaja-kopernika-przystanek-1-lidzbark-warminski/>

<https://akademiakopernikanska.gov.pl/szlakiem-mikolaja-kopernika-dzien-pierwszy-5-maja/>

<https://akademiakopernikanska.gov.pl/szlakiem-mikolaja-kopernika-lidzbark-warminski-dzien-ii/>

- Przystanek Frombork /październik 2025:

<https://akademiakopernikanska.gov.pl/szlakiem-mikolaja-kopernika-przystanek-2-frombork-tu-zatrzymalo-sie-slonce/>

<https://akademiakopernikanska.gov.pl/szlakiem-mikolaja-kopernika-przystanek-fromborksesja-wykladowa-nie-tylko-astronom-czyli-kim-naprawde-byl-mikolaj-kopernik/>

<https://akademiakopernikanska.gov.pl/szpital-sw-ducha-we-fromborku-dzial-historii-medycyny-muzeum-mikolaja-kopernika/>

<https://akademiakopernikanska.gov.pl/pomniki-mikolaja-kopernika-we-fromborku-hold-w-miejscu-zycia-i-smierci-astronoma/>

- g) Nawiązanie kontaktu z wice gubernatorem Macedonii Centralnej w celu rozszerzenia współpracy naukowej z instytucjami naukowymi regionu:

<https://akademiakopernikanska.gov.pl/spotkanie-p-o-sekretarza-generalnego-ak-prof-krzysztofa-gorskiego-z-wicegubernatorem-macedonii-centralnej-panem-branislavem-prelevicem/>

- h) Udział AK w Międzynarodowej Konferencji Astronomicznej pt. „60-lecie odkrycia CMB” (Cosmic Microwave Background) w Turynie:

- <https://akademiakopernikanska.gov.pl/60-lat-od-odkrycia-cmb/>
- <https://akademiakopernikanska.gov.pl/wspomnienia-z-misji-cobe-wystapienie-prof-krzysztofa-gorskiego-z-akademii-kopernikanskej/>

- i) Spotkanie z instytucjami partnerskimi w Rzymie w celu rozwoju współpracy naukowej (10.06.2025):

- Papieski Uniwersytet Santa Croce (Świętego Krzyża):
<https://akademiakopernikanska.gov.pl/spotkanie-prof-krzysztofa-m-gorskiego-z-przedstawicielami-papieskiego-uniwrsytetu-swietego-krzyza/>
- Biblioteka Świętego Kościoła Rzymskiego:
<https://akademiakopernikanska.gov.pl/spotkanie-prof-krzysztofa-m-gorskiego-z-prefektem-biblioteki-watykanskiej/>

- j) Wizyta w Narodowym Instytucie Astrofizyki (INAF – Istituto Nazionale di Astrofisica) w celu nawiązania współpracy naukowej (12.06.2025):

<https://akademiakopernikanska.gov.pl/wizyta-delegacji-akademii-kopernikanskej-w-observatorium-astronomicznym-w-padwie/>

- k) Udział AK w 42. Zjeździe Polskiego Towarzystwa Astronomicznego i uroczystości 200-lecia Obserwatorium Astronomicznego UW:

- <https://akademiakopernikanska.gov.pl/42-zjazd-polskiego-towarzystwa-astronomicznego/>
- <https://akademiakopernikanska.gov.pl/42-zjazd-polskiego-towarzystwa-astronomicznego-rozmowa-z-prof-andrzejem-udalskim/>
- <https://akademiakopernikanska.gov.pl/rozmowa-z-prof-markiem-sarna-prezesem-polskiego-towarzystwa-astronomicznego/>
- <https://akademiakopernikanska.gov.pl/astrofizyka-blizej-nas-o-potrzebie-popularyzacji-nauki-na-przykladzie-sesji-konczonej-42-zjazd-pta/>

- l) Uroczystość uhonorowania medalistów 18 Międzynarodowej Olimpiady z Astronomii i Astrofizyki (IOAA):

<https://akademiakopernikanska.gov.pl/medalisci-ioaa-2025-uhonorowani-w-akademii-kopernikanskej/>

- m) Uroczystość uhonorowania medalistów Międzynarodowej Olimpiady Ekonomicznej 2025 (IOE):

<https://akademiakopernikanska.gov.pl/laureaci-miedzynarodowej-olimpiady-ekonomicznej-w-akademii-kopernikanskej/>

- n) Rozmowy w celu nawiązania współpracy naukowej z Regionem Flandrii podczas spotkania z Reprezentantem Generalnym Flandrii na Polskę i kraje bałtyckie, Panem Matthiasem De Moor (listopad/2026):

<https://akademiakopernikanska.gov.pl/rozpoczecie-rozmow-dla-nawiazania-wspolpracy-naukowej-z-regionem-flandrii/>

o) Uroczystość uhonorowania medalistów Międzynarodowej Olimpiady Matematycznej 2025 (IMO):

<https://akademiakopernikanska.gov.pl/spotkanie-laureatow-olimpiady-matematycznej-w-akademii-kopernikanskiej/>

p) Współorganizacja VI-ego Polskiego Kongresu Pedagogiki Chrześcijańskiej pt. „Jak zerwać cyfrową smycz?” (21-22.11.2025):

- <https://akademiakopernikanska.gov.pl/ogolnopolski-kongres-pedagogiki-chrzcijanskiej/>
- <https://akademiakopernikanska.gov.pl/refleksje-po-vi-ogolnopolskim-kongresie-pedagogiki-chrzcijanskiejo-fakenewsach-i-algorytmach-uwagi/>
- <https://akademiakopernikanska.gov.pl/refleksje-po-vi-ogolnopolskim-kongresie-pedagogiki-chrzcijanskiej/>

q) Współorganizacja XI Kongresu Ekonomistów Polskich wspólnie z Polskim Towarzystwem Ekonomicznym (4-5.12.2025):

- <https://akademiakopernikanska.gov.pl/xi-kongres-ekonomistow-polskich-ekonomia-i-gospodarka-w-czasach-niepewnosci/>
- <https://akademiakopernikanska.gov.pl/xi-kongres-ekonomistow-polskich-ekonomia-i-gospodarka-w-czasach-niepewnosci-2/>
- <https://akademiakopernikanska.gov.pl/ekonomia-i-gospodarka-w-czasach-niepewnosci-oczami-ekspertow/>
- <https://akademiakopernikanska.gov.pl/rozmowa-z-dr-hab-mariuszem-andrzejewskim/>
- <https://akademiakopernikanska.gov.pl/rozmowa-z-dr-hab-andrzejem-pawlikiem/>

r) Opracowanie i publikacja Biuletynu Informacyjnego Akademii Kopernikańskiej:

- Nr 3 09/10.2024:

<https://akademiakopernikanska.gov.pl/biuletyn-informacyjny-akademii-kopernikanskiej-nr-3/>

- Nr 4 01/03.2025:

<https://akademiakopernikanska.gov.pl/biuletyn-informacyjny-akademii-kopernikanskiej-numer-4/>

- Nr 5 04/06.2025:

<https://akademiakopernikanska.gov.pl/biuletyn-informacyjny-akademii-kopernikanskiej-numer-5/>

s) Nowości Wydawnictwa Akademii Kopernikańskiej /WAK/:

- Monografia płk rez. dr. hab. Witolda Mazurka (prof. UIK) pod tytułem „Critical Infrastructure – selected issues concerning national security”:

<https://akademiakopernikanska.gov.pl/nowa-publicacja-wydawnictwa-akademii-kopernikanskiej/>

https://akademiakopernikanska.gov.pl/wp-content/uploads/2025/11/Mazurek_Critical_digi-pages.pdf

- Monografia dr. hab. Grzegorza Górskiego, prof. KUL i AJ pod tytułem „Polonia Restituta. History of Polish Constitutionalism in the 20th Century”:

https://akademiakopernikanska.gov.pl/wp-content/uploads/2025/11/GorskiPolonia-Restituta_digi-pages-1.pdf

t) Publikacja pokonferencyjna „Esiste una natura umana? Is there human nature?” („Czy istnieje natura ludzka?”) pod redakcją: SERGE-THOMAS BONINO, o.p. i LUCA TUNINETTI:

<https://akademiakopernikanska.gov.pl/wp-content/uploads/2025/06/Atti-2024-first-pages-notka-redakcyjna-1.pdf>

- **„Średnie miesięczne wynagrodzenie wyniosło w Akademii Kopernikańskiej około 18 tys. zł”**

Odpowiedź:

a) Podawana kwota blisko 18 tysięcy złotych opiera się na tendencyjnym i sztucznym zawyżaniu kosztów przez Ministerstwo, nie mającym nic wspólnego ze stanem faktycznym. Prawdziwa średnia płaca w Akademii w 2025 r. to 8 865,74 zł brutto przy przeliczeniu na 55,07 etatu, obejmującym zarówno pracowników biurowych, jak i członków Izb (co wynika z przepisów ustawy). **Uragające prawdzie, ciągłe powtarzanie – w celu politycznie motywowanej nagonki na Akademię - tego nedorzecznego kłamstwa przez Ministerstwo, oraz wtórujących mu posłów rządzącej koalicji, nie zmieni tej oczywistej rzeczywistości (nota bene: doskonale znanej urzędnikom i decydentom Ministerstwa!).**

b) Akademia, by móc funkcjonować ponosi comiesięczne koszty utrzymania na podstawie umów zlecenia, które wspierają osoby w dziale informatyki, zamówienia publiczne, RODO, Archiwum, Dział Kadr oraz pokrywają koszty związane z ZUS, licencjami oprogramowania itp., itd.

c) Akademia Kopernikańska 2 razy w miesiącu składa do Ministerstwa szczegółowy raport z ponoszonych wydatków i, zgodnie z wytycznymi Ministerstwa, dopiero po wykorzystaniu i sprawdzeniu przez Ministerstwo 80 % wydatków, przyznawana jest kolejna transza, której realizacja również przedstawiana jest Ministerstwu celem weryfikacji. Oznacza to, że służby Ministerstwa sprawdzają 24 – krotnie w ciągu roku budżetowego celowość ponoszonych przez Akademię wydatków (!). **Taki sposób „kontroli” Akademii przez Ministerstwo (1) na bieżąco nie pozwala na pozostawienie jakichkolwiek niejasności co do wydatkowania przekazanych Akademii funduszy, (2) nie znajduje żadnych podstaw w przepisach prawa, oraz (3) jest – jako metoda nadzoru nad instytucją państwową - ewenementem nieznanym w historii Polski.**

d) W 2025 roku, pomimo drastycznego zmniejszenia wydatków budżetowych przyznanych Akademii Kopernikańskiej, dzięki rzetelnemu gospodarowaniu środkami publicznymi, została zwrócona do Ministerstwa kwota ok. 200 000 złotych.

Dariusz Wiczorek (Nowa Lewica)

Zarzuty

- **„Akademia Kopernikańska nie przynosi żadnych korzyści”**

Odpowiedź:

W obliczu faktu, że światowa nauka rozwija się w imponującym tempie, polskie instytucje pilnie potrzebują nowych, silnych impulsów rozwojowych, aby móc w ogóle uczestniczyć w tym globalnym wyścigu. Akademia Kopernikańska dostarcza wprost nieocenionych korzyści, funkcjonując jako unikalny pomost łączący rodzimych badaczy z elitą światowej nauki, w tym z wybitnymi laureatami Nagrody Nobla. To właśnie ta instytucja w rekordowo krótkim czasie zbudowała sieć partnerstw z około 100 zagranicznymi ośrodkami akademickimi, zorganizowała

prestżowy Światowy Kongres Kopernikański, wprowadziła w polski obieg akademicki wielu członków światowej elity naukowej, włącznie z wieloma laureatami Nagrody Nobla, czego w takiej skali nie udało się uczynić innym polskim instytucjom. **Twierdzenie, że tak znaczące umiędzynarodowienie i podnoszenie prestiżu polskiej nauki nie przynosi nam korzyści, to wyraz niewyobrażalnej ignorancji i intencjonalne zaprzeczanie faktom.**

„Akademia Kopernikańska powstała jako 'instytucja dla swoich', jako kontra do Polskiej Akademii Nauk”

- Odpowiedź:

Powtarzana *ad nauseam* narracja o dublowaniu kompetencji PAN jest absurdalna, gdyż (gigantyczna) Polska Akademia Nauk jest instytucją *sensu stricto* badawczą, podczas gdy (relatywnie rzecz ujmując – mikroskopowa) Akademia Kopernikańska jest platformą szerzenia współpracy międzynarodowej i centrum wymiany myśli. Ponadto z zasady nie jest to polityczna „instytucja dla swoich”, co absolutnie udowadnia obecność w AK wielkich zagranicznych intelektualistów, stanowiących blisko połowę wybitnego składu Akademii. „Zaliczenie do kadr partyjnych” (cokolwiek takie absurdalne określenie miałyby oznaczać) wybitnych zagranicznych uczonych włącznie z laureatami Nagrody Nobla jest po prostu obraźliwe, niepoważne i – bezrefleksyjnie powtarzane przez posłów na Sejm RP - rujnuje autorytet Polski za granicą.

Posel Wieczorek tym cynicznym stwierdzeniem daje również wyraz pogardy dla dziesiątek wybitnych uczonych o uznanej pozycji międzynarodowej, czyniąc z nich – w swym ignoranckim mniemaniu - polityczne narzędzia.

- **„W Akademii Kopernikańskiej ma miejsce niegospodarność w kwestii wynajmu lokali”**
Odpowiedź:

Akademia Kopernikańska od początku działa całkowicie przejrzysto i absolutnie legalnie, a co miesiąc dostarcza szczegółowe raporty budżetowe do Ministerstwa Nauki. Wszelkie medialnie propagowane mity o rozrzutności i marnotrawieniu „milionów” można łatwo zweryfikować. Ministerstwo nie posiada żadnych formalnych oraz udokumentowanych podstaw do kwestionowania rzetelnych finansów instytucji.

Użytkowany lokal w centrum Warszawy jest wynajmowany po bardzo atrakcyjnych - niższych niż rynkowe – cenach, o czym Ministerstwo doskonale wie i co zakłamuje w swych medialnych projekcjach i przedstawianych Sejmowi RP „raportach”.

- **„Wątpliwości w kwestii wynagrodzeń. Przeciętne wynagrodzenie w Akademii w 2025 to 18 tysięcy złotych”**

- Odpowiedź:

Podawana kwota blisko 18 tysięcy złotych opiera się na tendencyjnym i sztucznym zawyżaniu kosztów przez Ministerstwo, nie mającym nic wspólnego ze stanem faktycznym. Prawdziwa średnia płaca w Akademii w 2025 r. to 8 865,74 zł brutto przy przeliczeniu na 55,07 etatu, obejmującym zarówno pracowników biurowych, jak i członków Izby (co wynika wprost z przepisów ustawy). **Nieustanne powtarzanie tego samego kłamstwa przez Ministerstwo wyłącznie dla celów politycznej nagonki na Akademię nie zmienia oczywistej rzeczywistości.**

Marek Gzik (KO) Sekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego:

Zarzuty

- **„Akademia Kopernikańska nigdy nie powinna powstać”**

Odpowiedź:

Powołanie innowacyjnej Akademii było niezwykle potrzebną polską odpowiedzią na przyspieszający wykładniczo międzynarodowy rozwój naukowy w sferach takich jak m.in. sztuczna inteligencja, astrofizyka i nowoczesna medycyna. Stanowi ona żywy pomnik wielkiego astronoma i zupełnie nowy w polskim systemie organ wspierania wysokiej rangi wymiany merytorycznej. **Chęć likwidacji młodej, dynamicznie rozwijającej się placówki na podstawie partyjnych uprzedzeń pana Gzika to polityczna wendeta, a nie racjonalne dbanie o potencjał polskich instytutów badawczych.**

- **„Akademia Kopernikańska powstała jako ‘alternatywna rzeczywistość, jako kuźnia kadr PiS’”**

Odpowiedź:

Oskarżenia o polityczny charakter środowiska AK upadają wobec faktu nominowania do grona Akademii wybitnych uczonych z najświetniejszych światowych ośrodków naukowych, dla których jest to misja całkowicie apolityczna. Tego rodzaju partyjne oskarżenia obrażają czołowych reprezentantów intelektualnego świata zasiadających w Akademii, usiłując dyskredytować nas jako partnerów w międzynarodowej współpracy akademickiej. To właśnie ciągły, oparty na z gruntu fałszywych przesłankach atak wymierzony w tę niezależną międzynarodową platformę akademickiej współpracy jest klasycznym przykładem szkodliwego instrumentalizowania nauki dla brudnych rozgrywek partii rządzących.

Min. Gzik nie ma też – dowodzi tego swoją wypowiedzią – żadnego pojęcia jakie cele nałożył na Akademię ustawodawca. Gdyby po prostu zadał sobie trud przeczytania ustawy, to wiedziałby, że Akademia Kopernikańska nie jest obłożona żadnymi obowiązkami kształcenia, zatem, oczywiście, nie jest „kuźnią” jakichkolwiek kadr.

- **„Po co wydawać 12 mln zł rocznie na wynagrodzenia dla tych ludzi i wynajem pomieszczeń?”**

Odpowiedź:

Mimo trwających od pierwszych dni urzędowania min. Wieczorka, min. Gzika i min. Kulaska stałego ataku na Akademię Kopernikańską, i mimo pozbawiania jej środków na działalność celową (określoną ustawowo), realizuje ona olbrzymią ilość przedsięwzięć w wymiarze międzynarodowym.

Min. Gzik zanim wypowiada takie słowa, powinien – aby nie narażać się na śmieszność – zadać sobie przynajmniej trud zapoznania się ze stroną internetową Akademii (nie mówiąc o raportach przedstawianych Ministerstwu), gdzie ta aktywność jest stale prezentowana.

- **„Akademia Kopernikańska to poczwarka”**

Odpowiedź:

Obrażliwe i knajackie sformułowanie pana Gzika jest pustym sformułowaniem publicystycznym, które świadczy tylko o jego kulturze osobistej.